

GUIA D'HISTÒRIA LOCAL: L'ALT EMPORDÀ

L' Alt Empordà és una comarca atípica en el conjunt de Catalunya i els seus equipament culturals (museus, centres d'estudis, arxius i biblioteques) així ens ho demostren: sorpren la importància i la gran qualitat del col·leccionisme particular que ha aconseguit arregar uns fons documentals i materials de gran nivell. Al seu costat, la iniciativa pública és més vacil·lant i molt més recent: només cal comprovar l'estat dels arxius de la comarca. Aquesta guia, molt completa i rica en matisos, ha estat coordinada per Rosa M. Gil, arxivera de l'Arxiu Municipal de Figueres.

Sardinals a la platja de L'Escala (Col·lecció J. Esquirol de l'Arxiu Municipal de L'Escala).

MUSEU DE L'EMPORDÀ

1. Fitxa Tècnica

Nom: Museu de l'Empordà.

Adreça: Rambla, 2 17600.

Població: Figueres.

Telèfon: (972) 50 23 05.

Horaris: D'11 a 13h i de 15,30 a 19h Festius d'11 a 14h

Serveis: Postals i Catàlegs a la Botiga.

Directora-Conservadora: Alicia Viñas i Palomer.

Any de fundació: 1946.

Característiques de l'Edifici: Edifici de nova planta. Tres pisos dedicats a exposició permanent de l'obra del Museu. Planta Baixa amb Sala d'Exposicions Temporals i Auditori. **Institució i/o Societat a la qual es troba vinculat:** Municipal; es regeix per un Patronat.

2. Fons

1er. pis. Col·leccions de Frederic Marés:

a) Història i Arqueologia del món ibèric, grec i

romà, amb vidre i ceràmica sobretot, així com objectes de llar i decoratius. b) Escultura romànica i talles medievals. c) Museu Sentimental de Frederic Marés; vestits i indumentària femenina, ventalls del segle XIX, capsetes de fusta decorada (XVIII-XIX), gerrets de ceràmica daurada, goigs. d) Sala Narcís Monturiol de documents històrics dels segles XVII al XIX. S'hi ha incorporat vuit escultures realitzades per Frederic Marés durant el període 1913-1933. 2n. pis. Col·leccions de pintura i escultura de llegats diversos. Cal destacar: Llegat Moncanut Planas de pintura moderna i contemporània catalana. És molt interessant la col·lecció de pintura del Museo del Prado cedida a la ciutat l'any 1887.

3er. pis. Artistes Empordanesos. 1. Els inicis. Des de finals del XIX a principis del XX. 2. Joan Núñez i l'Escola Realitat empordanesa. 3. Surrealisme. 4. Indika. 5. Pintors abstractes empordanesos. 6. Altres pintors empordanesos.

3. Activitats

A la Sala d'Exposicions Josep Rubaudonadeu s'hi presenten exposicions cada dos mesos. A l'auditori Narcís Sala s'hi porten a terme audicions musicals, conferències, seminaris i els més variats actes culturals.

MUSEU MONOGRÀFIC D'EMPÚRIES

1. Fitxa tècnica

Nom: Museu Monogràfic d'Empúries.

Adreça: Afores s/n 17130.

Població: L'Escala.

Telèfon: (972) 77 02 08.

Horaris: de 10 a 17h (horari d'hivern) de

10 a 19h (horari d'estiu). Dilluns és tancat.

Serveis: fotocòpies, microfilms, botiga (guies, postals, publicacions, etc.).

Director: Enric Sanmartí Grego.

Conservador o personal especialitzat: Enric Sanmartí Grego.

Any de fundació: 1961.

Característiques de l'edifici: Antic convent servita reaprofitat.

Institució a la qual es troba vinculat: Diputació de Barcelona.

2. Fons

Els materials exposats al Museu, així com els existents als seus magatzems, procedeixen quasi exclusivament de les excavacions realitzades a l'àmbit del jaciment arqueològic empordanès des del 1908 fins a l'actualitat. Actual-

ment el Museu es troba en fase de remodelació, per la qual cosa la sala principal està de moment tancada, mentre que a l'antiga Sala 2 s'ofereix una exposició provisional de les peces més significatives així com una explicació de l'evolució històrica i urbanística de la ciutat. La inauguració del nou museu es preveu que es pugui portar a terme en dates properes.

Els fons del Museu es troben en curs de documentació i inventari. Existeix una guia divulgativa del jaciment i igualment diverses publicacions especialitzades, que poden adquirir-se a la botiga del Museu.

3. Activitats

Anualment, durant el mes de juliol, la Diputació de Barcelona organitza els Cursos Internacionals d'Arqueologia d'Empúries destinats a estudiants dels cicles superiors de diverses Universitats de l'Estat, especialitzats en Arqueologia. Ocasionalment, també s'han organitzat seminaris, taules rodones, etc., de caire més especialitzat.

MUSEU DEL CASTELL DE PERALADA

1. Fitxa Tècnica

Nom: Museu del Castell de Peralada.

Adreça: Plaça del Carme s/n.

Població: Peralada.

Telèfon: (972) 53 81 25.

Horaris: del 16 de setembre al 30 de juny: Entrades a les 10, 11, 12, 16,30, 17,30, 18,30h De l'1 de juliol al 15 de setembre, a les 10, 11, 12, 16, 17, 18 i 19h.

Serveis: Fotocòpies i microfilms.

Director: Jaume Barrachina.

Any de fundació: 1a. època: 1923. 2a. època 1980.

Característiques de l'edifici: Monestir carmelità segle XIV, amb restauració de finals del segle XIX.

Institució o societat a la qual es troba vinculat: Caves de l'Empordà S.A.

2. Fons

Necròpolis post-hallstàtica del parc de Peralada s. VI a.C. Escultura romànica i gòtica empordanesa. Ceràmica espanyola s. XIV-XIX. Vidre del 1er. mil·lenni abans de Crist al s. XIX. Pintura antiga, mobiliari antic, forja espanyola s. XII al XX. Museu del Vi. Catalogació per fitxes amb fotografies actuals i d'arxiu. Venda de catàlegs de col·leccions monogràfiques i estudis locals. Al mateix edifici, biblioteca i arxiu.

3. Activitats

Al mateix edifici, dos cicles de conferències anuals (primavera-tardor). Exposicions bibliogràfiques a la biblioteca.

MUSEU DEL PAGÈS I EL SEU MÓN

1. Fitxa Tècnica.

Nom: Museu del Pagès i el seu Món.

Adreça: c/Força, 2.

Població: Torroella de Fluvià.

Telèfon: (972) 52 06 91.

Horaris: visites convingudes.

Director: Miquel Oliveres. Secretari: Josep M. Ripoll.

Any de fundació: 1960.

Característiques de l'edifici: Casa de pagès.

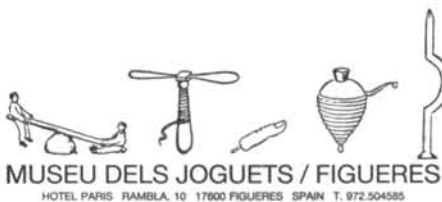
Institució i/o Societat a la qual es troba vinculat: Centre d'Estudis del Baix Fluvià.

2. Fons

El Museu té més de quatre-centes peces exposades, relatives al món de la pagesia i als oficis tradicionals. Aquestes estan presentades en els següents apartats: La Vinya. L'Olivera. La llaurada. L'Horta. Els Cereals i els Farratges. L'Animal. Aparells de Mesura i Mesures. Accessoris. El Fuster. El Ferrer.

3. Activitats

Conferències cada mes, excepte els mesos d'estiu. Visites guiades per a les escoles i col·lectius. Biblioteca del Centre d'Estudis.

1. Fitxa tècnica.

Nom: Museu dels Juguets.

Adreça: Hotel Paris/Rambla, 10.

Població: 17600 Figueres.

Telèfon: (972) 50 45 85. FAX: (972) 67 17 95.

Horaris: Feiners de 10 a 12,30 i de 16 a 19,30h. Festius d'11 a 13,30h i de 17 a 19,30h.

Director: Josep M. Joan Rosa.

Conservador o personal especialitzat: Pilar Casademont Sadurní.

Any de fundació: 1982.

Característiques de l'edifici: Reutilització d'antic Hotel, construït a començaments d'aquest segle.

2. Fons del Museu

Jocs i joguines des de començaments de segle fins a l'actualitat (unes 8.000 peces). Col·lecció de fotografies antigues de nens amb joguines. Col·lecció de llibres en moviment.

Biblioteca especialitzada a l'entorn dels jocs i joguines. Col·lecció de cartells de museus i exposicions. Col·lecció de jocs i llibres per a invidents. Col·lecció d'obres d'artista relacionades amb el món dels jocs: Antoni Tàpies, Joan Brossa, Antoni Miralda, Francesc Abad, Pere Noguera, Federic Amat, etc.

3. Activitats

En la seva Sala Oberta, per a exposicions temporals, cinc o sis cops per any hi tenen lloc mostres bàsicament relacionades amb el món dels jocs i les joguines. En els deu anys d'existència, el total d'exposicions realitzades és de cinquanta. S'han realitzat intercanvis d'exposicions amb l'Stockholm Toys Museum de Suècia, col·laboracions amb el Centre Pompidou de París i, en preparació, un intercanvi amb el Polloch's Museum de Londres.

COL·LECCIÓ CINEMATogrÀFICA TOMÀS MALLOL

1. Fitxa tècnica

Nom: Col·lecció Cinematogràfica Tomàs Mallol.

Població: Torroella de Fluvià.

Telèfon: (972) 52 02 67.

Horaris: Segons acord previ.

Director: el seu propietari Tomàs Mallol.

2. Fons

Malgrat l'atapeïment que sofreixen les peces —més de cinc mil— l'exposició estableix una classificació que es pot descriure esquemàticament en aquest ordre:

—Aparells de pas estret: col·lecció de tots els formats i de les marques que ha tingut el cinema des dels seus orígens. Destacar l'aparat dedicat a la Pathé Baby.

—El cinema com a joguina. Col·lecció completa de tots els aparells que s'han fabricat a Catalunya; destacar la magnitud de la col·lecció NIC, de la qual també es guarden tots els documents de l'antiga manufactura.

—El pre-cinema: objectes orientals, ombres xinesques, càmera obscura, llanterna màgica, anamorfores, relleu, fotografia, calidoscopi, mutoscopi, thaumatrop, disc màgic, zootrop, teatre òptic, coreuscopi, cronofotografia, so. La seva ordenació esdevé el camí que descriu la gradual progressió de recerca de la imatge d'il·lusió des dels orígens més remots fins a la invenció del cinematògraf. Cadascun dels apartats esmentats són col·leccions completes i representatives de l'estrat que ocupen dins la història del cinema.

—El cinema primitiu. Destacar l'aparell Lumièrre, el qual va irrompre arreu amb la invenció

del cinema. Dels tres-cents que fabricaren, el que es guarda a la col·lecció Mallol, esdevé peça única al món, perquè conserva les tres funcions per les quals fou construït (filmar, projectar i tirar còpies). D'aquesta sèrie només se'n conserven una desena, però tots van sofrir modificacions posteriors les quals els van convertir només en projectors.

—El cinema comercial.

—La televisió.

3. Activitats

A part de les visites assistides, que són molt nombroses, la col·lecció s'ha obert portes enfora. D'aquesta manera alguns aparells han sortit de la seva llar i han estat exposats per diversos motius, com per exemple ambientar certàmens o esdeveniments cinematogràfics, exposicions monogràfiques i il·lustrar conferències. Destacarem l'exposició NIC al Centre de Joves de la Fundació Caixa de Pensions (CIEJ) a Barcelona; la celebració del noranta-cinquè aniversari del naixement del cinema a Girona; igualment a Girona projecció de llanterna màgica, en la qual es donà relleu a l'evolució que va experimentar des del 1640 fins al 1910, i tota la varietat de temes i enginys que va desenvolupar durant aquest 270 anys.

ARXIU HISTÒRIC MUNICIPAL DE FIGUERES

1. Fitxa Tècnica

Nom: Arxiu Històric Municipal de Figueres.

Adreça: Plaça de l'Ajuntament, 12. 17600.

Població: Figueres.

Telèfon: (972) 50 01 00 Ext. 246. FAX 67 09 56.

Horaris: De dilluns a divendres de 9 a 14h.

Serveis: Fotocopiadora i microfítxes del BOES DOGs des de 1991. Reproducció de fotografies.

Directora: Rosa Maria Gil i Tort.

Característiques de l'edifici: Casa de la Vila.

Institució a la qual es troba vinculat: Ajuntament de Figueres.

2. Fons

Es tracta d'un Arxiu Municipal clàssic que recull, per una part la documentació municipal i per l'altra la d'institucions vinculades a l'Ajuntament i la de particulars que n'han fet donació. Les dades extremes les hem de fixar a finals del s. XVIII per sèries com Correspondència i XIX i XX per a la resta de la documentació. Compta amb uns 1.000 metres lineals de documentació.

Les sèries més representatives del fons muni-

cipal són: Actes. 1808-1990. Correspondència. Comptabilitat, Rendes, Estadística, Quintes, Eleccions i Bans, s. XIX-XX. Una de la documentació més interessant és la sèrie de Llicències d'Obres que s'ha pogut inventariar sense cap llacuna des de 1814 fins a l'actualitat. La continuïtat de les sèries i l'existència de documentació de la Guerra del Francès fa que el fons sigui força consultat per nombrosos investigadors.

La classificació derivada de les diferents aportacions i criteris, trasllats indiscriminats i desorganitzacions per causes alienes a la dinàmica de l'Arxiu, dificulten la concreció d'un programa de classificació. S'ha procedit a una ordenació per grans seccions temàtiques i a una instal·lació urgent per evitar un deteriorament irreversible. Actualment estem en una segona fase de recuperació de la primitiva ordenació i de recomposició de la desorganització ocasionada pel darrer i precipitat trasllat.

Apart de la documentació municipal i les donacions de particulars, l'Arxiu disposa d'una biblioteca de prop de 1.400 volums classificats i una hemeroteca actualitzada de 210 títols. També cal fer esment del fons cartellístic de tot el segle XX, amb 1.725 cartells i les 11.000 fotografies inventariades les quals actualment s'estan introduint en la base de dades de l'Arxiu d'Imatges Municipal.

3. Activitats

Periòdicament l'Arxiu presenta exposicions del seu fons com la duta a terme l'any 1990 en Homenatge a l'arquitecte modernista figuerenc Josep Azemar i la que hi ha programada sobre el fons fotogràfic de la ciutat.

L'any 1991, coincidint amb la inauguració de les obres de rehabilitació del Teatre Municipal El Jardí, des de l'Arxiu es va elaborar el volum: *El Teatre Municipal a Figueres. 1816-1991*. L'Arxiu Municipal manté estretes relacions de col·laboració amb el Museu de Juguets del qual s'ha creat una base de dades de la Biblioteca especialitzada.

ARXIU MUNICIPAL DE L'ESCALA

1. Fitxa tècnica.

Nom: Arxiu Municipal de l'Escala.

Adreça: c/Pintor Joan Massanet, 34.

Població: L'Escala (17130).

Telèfon: (972) 10 81 00.

Horaris: consulta 10 a 1h del matí.

Serveis: Fotocòpies, reproducció fotogràfica, audició documents sonors, visionat de vídeos.

Directora: Lurdes Boix i Llonch.

Any de fundació: Inauguració el 26 d'abril de 1992.

Característiques de l'edifici: 3a planta de l'Ajuntament. 175 m² de superfície.

2. Fons

Fons Administració Municipal. Conserva documentació des del segle XVII quan l'Escala s'independitzà d'Empúries. Document més antic 1633. Conserva dues còpies del Cadastre de Patiño de 1716, llibres d'Actes des de 1844, comptabilitat des de 1826, padrons de població des de 1830, etc.

Fons del Jutjat de Pau. Des del segle XIX. Arxiu d'Imatges i Fonoteca: 730 plaques de vidre del fotògraf-documentalista Josep Esquirol (1874-1931), fotografies, postals de principis de segle, enregistraments sonors, vídeos, tot de temàtica local.

Hemeroteca. Premsa periòdica antiga i actual de l'Escala. «Costa Brava» (1919-1922) «L'Escalenc» (des de 1980) etc.

Biblioteca auxiliar. Temes d'arxivística i d'història local.

3. Activitats

Difusió del fons d'imatges. Reproducció de carpetes de fotografies de Josep Esquirol (1874-1931), amb una programació per cinc anys: «L'Escala, 31 imatges retrospectives» 1990; «L'Escala, 21 Caps d'Estudi» 1991; «Empúries: Ruïnes i excavacions i Sant Martí» 1992; «Oficis de principis de segle» 1993; i «Pobles de l'Empordà» 1994.

En coordinació amb l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament i el Centre d'Estudis Escalencs, l'Arxiu porta a terme l'edició dels *Fulls d'Història Local*, publicació mensual ininterrompuda des de febrer de 1989.

Paral·lelament a la difusió del fons d'imatges mitjançant l'edició de carpetes amb fotografies, es presenta una exposició del mateix tema amb fotografies ampliades, es preparen unes fitxes de recuperació de dades històriques que s'omplen amb les aportacions de les persones grans que visiten l'Exposició i tenen dades.

4. Diversos

Arxiu «Victor Català» (1869-1966); correspondència, dibuixos i manuscrits de l'escriptora Caterina Albert i Paradís. Privat. Adreça: Museu-Arxiu Víctor Català. Passeig Lluís Albert, 11. 17130 L'Escala.

ARXIU DE SANT PERE PESCADOR

1. Fitxa tècnica.

Nom: Arxiu de Sant Pere Pescador.

Adreça: c/Verge Portalet, 8.

Població: St. Pere Pescador.

Telèfon: (972) 52 04 03.

Horaris: De dilluns a divendres d'11 a 15h.
Serveis: Fotocòpies.
Any de fundació: 1968.
Característiques de l'edifici: Antigua seu de l'Ajuntament.
Institució a la qual es troba vinculat: Ajuntament de Sant Pere Pescador.

2. Fons

La documentació de l'Arxiu Municipal, correspon en la seva major part a l'administració Municipal de la Vila, tot i que no es pot deixar de banda, el fons del Jutjat Municipal (1871-1989), el Fons d'associacions, que inclou la documentació de l'associació política de la FET i de les JONS. L'Associació de veïns i jubilats, la Societat Recreativa Samperense —llibres d'actes, de comptabilitat i els estatuts de 1937—, i un estatut de 1932 del Sindicat Agrícola El Porvenir. Tenim també un fons de cartells, 40 documents de 1934-90, i part de la documentació generada el Servei Nacional del Blat, inclosa dins el fons de l'Administració Central. Del fons municipal hi destaquem la sèrie d'Acords del Ple, des de 1844, la Contribució Industrial i de Comerç des de 1846, i tots els padrons d'habitants des de 1868. Cal esmentar els dos inventaris conservats del fons municipal, un de 1854 i l'altre de 1931, fet que testimonia que la pèrdua de documentació entre aquests anys ha estat mínima. El total de documents conservats ocupa entre 110 i 120 m².

ARXIU MUNICIPAL DE ROSES

1. Fitxa tècnica.

Nom: Arxiu Municipal de Roses.

Adreça: c/de la Mainada, 28.

Població: 17480 Roses.

Telèfon: (972) 25 61 44 Ext. 25 (provisional).

Horaris: Matins, de dilluns a divendres (i un de cada tres dissabtes) de 8 a 15h.

Serveis: Fotocopiadora, lectora-reproductora de microfilms, biblioteca auxiliar, hemeroteca, còpies fotogràfiques per encàrrec.

Director: Josep M. Barris Ruset

Conservador o personal especialitzat: Josep M. Barris i Ruset.

Any de fundació: 1991.

Característiques de l'edifici: Edifici de planta baixa, amb dipòsit d'arxiu i sales de consulta i treball.

2. Fons

La recent creació del Servei d'Arxiu, d'ençà l'octubre de 1991, no ha permès que l'organització del fons documental estigui, a hores d'ara, concloua. No obstant això, s'ha iniciat la

inventariació d'algunes sèries documentals, primordialment les referents als òrgans de govern (llibres d'actes del Ple, Comissió Permanent), a més de l'anàlisi de tota la documentació per a poder establir un quadre de classificació eficaç, alhora que un instrument arxivístic a partir del qual es puguin desenvolupar plenament les tasques descriptives del fons. Aquest està integrat per documentació de l'últim terç del segle XVIII fins a l'actualitat, amb algunes sèries prou continuades, i esdevé, de fet, un arxiu nascut del municipi liberal. Destaca la secció d'Obres i Urbanisme pel volum de documentació i per la clara projecció històrica, fonamental per a l'estudi del procés de transformació d'una petita vila dedicada a la pesca i a l'agricultura en un gran centre turístic. També cal assenyalar la col·lecció de gravats del segle XVIII, l'avaluació de la qual és, encara, arriscada.

3. Activitats

Cal distingir dos àmbits d'actuació, a saber, la difusió cultural de l'Arxiu Municipal de Roses (AMR) i els projectes de cooperació tot just iniciats amb l'Arxiu Municipal de Castelló d'Empúries (ACME).

Quant al primer aspecte, s'ha contactat amb les escoles de la vila i la biblioteca per a engagar diferents projectes d'ús cultural i educatiu de l'Arxiu, i produir uns materials pedagògics que no estaran enllestits fins que l'organització del fons estigui més avançada i definida. Tanmateix, l'AMR col·labora amb un projecte per a realitzar una història de la Vila en còmic. Una de les activitats que hom vol portar a terme és una exposició sobre els processos d'adequació i instal·lació del fons documental municipal a un nou dipòsit d'arxiu equipat amb les mesures específiques per a garantir la correcta conservació de la documentació. La segona línia d'actuació és definida per l'estreta col·laboració amb l'AMCE, centrada en diversos aspectes de gestió documental de la producció hiperactiva i activa, com ara l'adequació de les carpetes i caràtules per a la informació directa, etc.

4. Diversos

Més que a altres fons arxivístics cal fer referència a importants col·leccions de diferents ordre. Quant a documentació gràfica (gravats, mapes, etc.) i fotogràfica és inexcusable la visita als Srs. Pàramo i Boix, posseïdors d'unes col·leccions magnífiques. El Sr. Joan Ortensi té gran quantitat de material sobre el món marítim i natural. De fa anys, la Sra. Pepita Barbarà recull sistemàticament tota la documentació de tipus bibliogràfic que es refereix a Roses, i el Sr. Rabell disposa d'extensa documentació sobre masos, termes, fons, camins, etc.

ARXIU MUNICIPAL DE CASTELLÓ D'EMPÚRIES

1. Fitxa tècnica

Nom: Arxiu Municipal de Castelló d'Empúries.

Adreça: Plaça Joc de la Pilota, 1.

Població: Castelló d'Empúries.

Telèfon: (972) 25 04 26.

Horaris: De dilluns a divendres de les 8 a les 15h.

Serveis: Fotocòpies i còpies fotogràfiques.

Directora: Marisa Roig Simon.

Any de fundació: 1987.

Característiques de l'edifici: L'Arxiu es troba a la segona planta de l'edifici del Convent de St. Domènec, antic Palau dels Comtes d'Empúries, i actual seu de l'Ajuntament.

2. Fons

L'Arxiu està constituït per diversos fons documentals, destaquem principalment el fons de l'Administració Municipal, els fons Judicials, on s'hi troba el Jutjat Municipal —menció especial mereixen els llibres del Registre Civil des de 1877—, la Cort del Batlle de Castelló (segles XVII-XIX) i el Tribunal de Marina (1756-1855). Cal esmentar, també, l'existència d'un petit fons Notarial que abarca els segles XVII-XVIII. Pel que fa als fons d'Associacions, el més important ha estat la incorporació a l'Arxiu de tota la documentació generada per el Patronat d'Homenatge a la Vellesa (des de 1947). No ens oblidem tampoc, del fons de Cartografia i material gràfic, de l'Arxiu d'imatges, de la Biblioteca auxiliar (380 volums), de l'Hemeroteca (que ocupa uns 115m lineals). En el fons de l'Administració Municipal, s'hi troba la sèrie de Manuals d'Acords, que s'inicia l'any 1535 (remarcant, però, el buit documental del segle XIX i dels anys 1936-39), s'ha conservat també, el Llibre de la Rúbrica dels Privilegis, concedits l'any 1223, es tracta d'una còpia del segle XVII, elaborada tota en pergamí. El total de documentació ocupa aproximadament uns 400 metres lineals.

3. Diversos

S'ha d'esmentar l'important fons documental existent a l'Arxiu de la Parròquia de Sta. Maria de Castelló d'Empúries. L'Arxiu manté relacions amb diversos grups d'estudiosos i col·leccionistes de la història local, i està especialment vinculat amb altres centres culturals pel que fa a l'intercanvi de publicacions. S'han iniciat darrerament relacions amb l'Arxiu Municipal de Roses pel que respecta al procés de normalització de la gestió documental.

ARXIU DEL CASINO MENESTRAL FIGUERENC

1. Fitxa Tècnica

Nom: Arxiu del Casino Menestral Figuerenc.

Adreça: Carrer Ample, 17.

Població: Figueres. 17600.

Telèfon: (972) 50 18 19.

Horaris: No n'hi ha d'establerts.

Director: President del Casino Menestral Figuerenc.

Conservador o personal especialitzat: Victor Masó.

Any de fundació: 1856.

Característiques de l'edifici: Sala rectangular de 7 x 6 metres.

2. Fons

Els propis de la institució. En procés d'organització.

3. Diversos

S'està gestionant la creació d'una fundació d'estudis i recerca a l'entorn de la figura d'Abdó Terrades i Pullí.

ARXIU DEL PALAU DE PERALADA

1. Fitxa tècnica

Nom: Arxiu del Palau de Peralada.

Adreça: Plaça del Carme s/n.

Població: 17491 Peralada.

Telèfon: (972) 53 81 25.

Horaris: De 10 a 13h.

Serveis: fotocòpies.

Director: Josep Clavaguera i Canet.

Any de fundació: 1940.

Característiques de l'edifici: Edifici gòtic del s. XIV. Convent Carme.

Institució i/o societat a la qual es troba vinculat: Associació Cultural del Castell de Peralada.

2. Fons

L'arxiu consta de diverses seccions que contenen pergamins, manuscrits, impresos i fotografies antigues de pobles. Són interessants les seccions següents: La secció «E» pergamins de pobles de l'Alt i Baix Empordà; la secció «C» fons documentals de la casa Catllar-Beso-

ra (s. XII-XIX); la «B» conté l'Arxiu de convent del Carme de Peralada (s. XII-XVIII); la «H» amb documents del Palau, Festes i Biblioteca. Finalment podríem esmentar el document més antic de l'arxiu, que és un pergamí de l'any 823.

CONFRARIA DE PESCADORS DEL PORT DE LA SELVA

1. Fitxa Tècnica

Nom: Fons de la Confraria de Pescadors del Port de la Selva.

Adreça: Moll d'en Balleu, 6.

Població: El Port de la Selva.

Telèfon: (972) 38 74 05.

Horaris: A convenir.

2. Fons

Aquest fons documental d'empresa, inventariat l'any 1990, reflecteix la vida dels pescadors d'aquest petit poble empordanès des que es va fundar el «Pòsit Pescador» l'any 1920 fins el 1984 en què s'informatitzà tota la gestió administrativa de la confraria. Ocupa un total de 60 metres lineals. Les sèries documentals, totes elles ens han arribat senceres, les més interessants són: les entrades de peix (1934-1982), les sortides de peix (1934-1983) i totes les relacionades amb les seccions cooperativistes d'ajut al pescador: Cooperativa de consum i efectes pesquers (1921-1976), Trull (1929-1952), tints de xarxes de pesca (1920-1930), Secció Cultural (1921-1975), Caixa de Crèdit (1921-1949), Secció Recreativa (1907/1968) Atur forçós (1934-1936) i Socors Mutus (1933-1964).

3. Diversos

Al Port de la Selva només coneixem l'existència del fons municipal i del Jutjat de Pau que es troba dipositat i inventariat a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Empordà.

ARXIU HISTÒRIC COMARCAL DE L'ALT EMPORDÀ

1. Fitxa tècnica

Nom: Arxiu Històric Comarcal de l'Alt Empordà.

Adreça: Plaça de l'Escorxador s/n.

Població: Figueres.

Telèfon: (972) 67 01 78.

Horaris: De dilluns a divendres: matí de 9 a 13,30h. Tarda de 16 a 19h. Obert el primer dissabte de mes i el dilluns següent tancat tot el dia. Horari especial d'estiu.

Serveis: Fotocopiadora, informació documental i bibliogràfica.

Directora: Erika Serna i Coba.

Any de fundació: 16 de febrer de 1991.

Característiques de l'edifici: Antic Escorxador, estil modernista.

Institució i/o societat a la qual es troba vinculat: Xarxa d'Arxius de la Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Figueres. Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

2. Fons

En primer terme destaquen els fons de l'Administració local, és a dir, dels ajuntaments de la comarca que han decidit dipositar la seva documentació municipal i del Jutjat de Pau (Port de la Selva, Cabanes, Masarac, Boadella, Sant Miquel de Fluvià, Avinyonet de Puigventós i Viladamat —tots aquests ja inventariats—, a més de Lladó, Borrassà, Sant Llorenç de la Muga, Vialanant, Palau Saverdera, Ventalló, Vilafant i Colera —en procés d'inventariació—; a part d'una part del fons de l'Ajuntament de Figueres. En el fons d'associacions podem consultar la documentació de la delegació comarcal de la CNS-AISS (1939-1977) i la de l'hospital de Figueres (1616-1985).

Els fons patrimonials només l'integren de moment una sèrie de capbreus del duc de Medinaceli (1394-1855) i un lligall de documentació de la família Danés-Casademont del veïnat de Vilarrobau.

Finalment hem de destacar el fons de la Junta electoral del Districte de Figueres (1975-1989).

3. Activitats

La línia d'activitats de l'Arxiu, a més de les pròpies de conservació, classificació i ordenació documental, va dirigida a la difusió dels seus fons i en aquest sentit manté una estreta relació amb l'Institut d'Estudis Empordanesos, amb el que fins ara s'ha organitzat un Seminari sobre Arxius Patrimonials; aquest centre d'estudis comarcal té la seva seu a l'Arxiu on ha dipositat la seva biblioteca.

BIBLIOTECA ARXIU DE PERALADA

1. Fitxa Tècnica

Nom: Biblioteca Arxiu de Peralada.

Adreça: Plaza del Carme, s/n.

Població: 17491. Peralada.

Telèfon: (972) 53 81 25.

Horaris: 10-13h.

Serveis: Fotocòpies.

Número de volums: 70.000.

Bibliotecària o personal especialitzat: Ines Padrosa Gorgot.

Anys de fundació: 1888.

Característiques de l'edifici: Edifici gòtic del s. XIV, Convent del Carme.

Institució i Societat a la qual es troba vinculat: Associació Cultural Castell de Peralada.

2. Fons

La classificació segueix les normes de Jordi Rubió, la classificació decimal aplicada a Catalunya. Per tant la històrica local es troba dins els números corresponents.

Com a col·leccions disposa de les següents: Cervantina, Executòries de Noblesa, manuscrits, bíblies, llibres publicats a la província de Girona, incunables, llibres prohibits...

L'INSTITUT

D'ESTUDIS EMPORDANESOS

1. Fitxa Tècnica

Nom: Institut d'Estudis Empordanesos.

Adreça: Plaça de l'Ajuntament.

Població: Figueres.

Telèfon: (972) 50 01 00.

President: Eduard Puig Vayreda.

Afiliats/Subscriptors: 450.

Entitats vinculades: Centre d'Estudis del Baix Fluvià (Torroella de Fluvià).

Any de fundació: 1957.

Característiques de l'edifici: Casa Ajuntament.

2. Activitats

Publicació d'Annals, treballs d'investigació sobre la comarca de l'Alt Empordà, monografies de personalitats històriques i cursos de conferències.

3. Publicacions

Annals (24 edicions); Monografies: Carles Fages de Climent i Montserrat Vayreda Trullol. Especials: Alexandre Deulofeu «L'Alt Empordà bressol del romànic»; Eduard Rodeja Galter «Figuera. Notas històriques».

CENTRE D'ESTUDIS DEL BAIX FLUVIÀ

1. Fitxa Tècnica

Nom: Centre d'Estudis del Baix Fluvià.

Adreça: c/La Força, 2.

Població: Torroella de Fluvià.

Telèfon: (972) 52 06 91.

President: Joaquim Armengol i Llach.

Afiliats/Subscriptors: 65.

Seccions internes: Dibuix, Miquel Oliveres. Museu. Art.

Entitats vinculades: El Centre d'Estudis del Baix Fluvià és filial de l'Institut d'Estudis Empordanesos.

Any de fundació: 1960.

Característiques de l'edifici: Casa de pagès.

2. Activitats

Periòdicament s'hi desenvolupen conferències de temes diversos, amb gran assistència de públic.

3. Publicacions

L'any 1960 (fundació) es va editar un butlletí, que no ha tingut continuïtat per manca de recursos econòmics. També s'han editat unes postals amb gravats de Miquel Oliveres sobre el Romànic a l'Empordà.

CENTRE D'ESTUDIS ESCALENCOS

1. Fitxa Tècnica

Nom: Centre d'Estudis Escalencos.

Adreça: c/del Port, 49, 3er. pis. Adreça postal núm. 14.

Població: L'Escala (17130).

Telèfon: (972) 10 81 00.

President: Benjamí Bofarull i Callofré.

Afiliats/Subscriptors: 100.

Seccions internes: Història i Arqueologia, Teatre, Fotografia, Àudio-visuals, Col·leccionisme.

Any de fundació: 1976.

Característiques de l'edifici: El Centre d'Estudis Escalencos disposa d'una petita dependència dins d'un edifici municipal.

2. Activitats

En coordinació amb l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament i l'Arxiu, porta a terme l'edició dels *Fulls d'Història Local*, publicació mensual que enguany ha arribat al núm. 31, dedicada als estudis d'història local. També organitza conferències, sessions de cinema, exposicions i representacions de teatre.

3. Publicacions

Fulls d'Història Local, publicació mensual de temes d'història local, enguany s'ha publicat el núm. 31.

El Centre d'Estudis Escalencos també edita opuscles i *separates* sobre la història i el patrimoni de l'Escala i la seva àrea d'influència.

BIBLIOTECA CARLES FAGES DE CLIMENT

1. Fitxa Tècnica

Nom: Biblioteca Carles Fages de Climent.

Adreça: c/Moreria, 9.

Població: 17600 Figueres.

Telèfon: (972) 50 72 08.

Horaris: De dilluns a divendres d'11 a 13 i de 16,30 a 20h. Dissabte de 10,30 a 13h.

Serveis: Fotocòpies.

Nombre de volums: 37.644 (núm. real de fons 31-12-1991) més els diaris i revistes sense relligar.

Bibliotecària o personal especialitzat: dues bibliotecàries.

Any de fundació: 1922.

Característiques de l'edifici: Modern. Reformat l'any 1962. Arquitecte Masramon.

Institució i/o societat a la qual es troba vinculada: Generalitat de Catalunya. Diputació de Girona. Ajuntament de Figueres.

2. Fons

La documentació de la història local forma part de la CL (col·lecció local) que té fitxers a part d'autors i sistemàtic decimal, però també totes les fitxes es troben en els catàlegs generals. El més important és, sens dubte les col·leccions de premsa, i com a més completes citarem «El Ampurdanés» 1869-1873; 1880-1883. «La veu de l'Empordà» 1900-1936. Setmanari *Vida Parroquial* núm. 1 any 1928-1974, que deixà de publicar-se. *El Ampurdán* núm. 1 any 1927—fins avui amb el nom *Setmanari de l'Alt Empordà*.

Com a llegats recents cal citar el del pintor Martí Vivès. Consta d'un centenar de volums més fullets, fotografies, correspondència amb ceramistes importants i dibuixos originals del donant, tots aquests volums són obres especialitzades sobre ceràmica.

BIBLIOTECA DEL CASINO MENESTRAL

1. Fitxa Tècnica

Nom: Biblioteca del Casino Menestral.

Adreça: c/Ample, 17.

Població: 17600 Figueres.

Telèfon: (972) 50 18 19.

Horaris: No n'hi ha d'establerts.

Número de volums: 2.208.

Bibliotecari o personal especialitzat: Víctor Masó.

Any de fundació: 1902.

Característiques de l'edifici: Sala rectangular de 18 x 8,5 metres amb balcons als carrers Ample i Peralada.